

Nieuwsbrief Herfst 2022

Ontwikkelingen rond verduurzaming en energieopwek in en rond de gemeente Diemen.

IN DEZE NIEUWSBRIEF

- + MER opgetart en Planning + **Onze zienswijze op de NRD** + Frontpage +
- + Nieuwe leden welkom! + Financiën + **Vacatures:** penningmeester en copywriter/redacteur +
- + Snel thuis in de NRD met onze samenvatting +

MER procedure opgestart met de NRD

Het college van B&W van de gemeente Diemen wil met een *milieueffectrapport (MER)* de mogelijkheid voor het plaatsen van windturbines in Diemen onderzoeken. Deze MER procedure begint met een *Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD)* waarin de uitgangspunten, de te onderzoeken milieuaspecten en de wijze van onderzoek beschreven staan.

De NRD is op 23 september vrijgegeven voor inspraak waarbij inwoners en organisaties zes weken lang zienswijzen konden indienen op de NRD.

DiemerWind heeft samen met coöperatie De Windvogel een zienswijze ingediend.

NRD en MER: Wat houdt dat in?

De NRD is onderdeel van de MER procedure dat ongeveer een jaar duurt.

De reden voor het opstellen van een MER is dat windturbines in de gebruikperiode effecten hebben op het milieu.

Met een MER wordt inzicht verkregen in deze effecten, dat weer meegenomen wordt in de besluitvorming om wel of niet turbines te plaatsen, en als zij geplaatst worden aan welke voorwaarden dat moet voldoen

De NRD geeft op detailniveau aan welk onderzoek wordt verricht, zoals het onderzoek naar milieueffecten. Maar het gaat ook over afstemming met de buurgemeenten, communicatie en participatie, bewonersavonden en rondetafelgesprekken, zoek-, plan- en onderzoeksgebieden, de onderzoeksmethode en het proces dat hierbij wordt gevolgd.

Planning van het MER-proces

	2022					2023								
	Aug	Sep	Ok	Nov	Dec	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep
Opstellen participatie- en communicatieplan														
Opstellen Notitie Reikwijdte en detailniveau														
Inspraak en advies (zienswijzeperiode)														
Milieuonderzoek op zoekgebiedniveau														
Opstellen MER deel A														
Opzet van de alternatieven														
Effectbeoordeling alternatieven														
Opstellen MER deel B														
Van eindconcept naar definitief														
Inspraak en advies (zienswijzeperiode)														
Vaststellen ruimtelijk besluit 2022-2023														

Tabel 1

De tabel geeft inzicht in de voorlopige planning van de MER-proces.

De drie aandachtspunten geven de participatiemomenten aan waarop de bewonersavonden en rondetafelgesprekken plaatsvinden.

Vorderingen RES (2)

Onze zienswijze op de NRD

Op 31 oktober dienden coöperatie De Windvogel en coöperatie DiemerWind hun zienswijze in op de *Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD)* betreffende het *Milieu Effect Rapportage (MER) Windlocaties gemeente Diemen*.

Onze coöperaties gaan in op een vijftal onderwerpen van de NRD en stellen drie nog onbenoemde aandachtspunten voor.

Hieronder de beknopte weergave van onze zienswijze.

[De volledige tekst van onze zienswijze op onze website.](#)

[De volledige tekst van de NRD op Diemen.nl](#)

Zienswijze - samenvatting

De Windvogel en DiemerWind zijn twee burger energiecoöperaties die coöperatieve windmolens willen bouwen in Diemen.

Voor de ontwikkeling van deze windmolens noemen wij in deze zienswijze een aantal punten die belangrijk zijn om in deze fase van het onderzoek mee te nemen.

Dit om de ontwikkeling in de toekomst te vergemakkelijken via informatie die nu via een plan MER op tafel kan komen. Onderstaand onze punten, per categorie:

1. Zoeklocaties

buurgemeenten: de zoekgebieden van Diemen liggen in de invloedssfeer van zoekgebieden in de gemeente Amsterdam en mogelijk ook in Gooise Meren. In 1.3 wordt aangegeven dat op een later moment afgestemd worden met de buurgemeenten of meenemen van deze zoekgebieden in het kader van dit MER nodig is en zo ja, in welke vorm...

2. Turbine hoogtes: In de NRD wordt geen bandbreedte van turbine hoogtes genoemd. Wij interpreteren dat dit nog is uit te werken in de MER of opgehaald wordt bij het rondetafelgesprek. Echter is de NRD een document om richting te geven aan wat er in de MER onderzocht gaat worden. We zouden graag willen zien dat in de MER verschillende turbine hoogtes onderzocht worden variërend van 147 tot 200 meter tiphoogte...

3. Aantal te onderzoeken windturbines: Technisch gezien passen in het zoekgebied A en B geen twee windturbines, zie het kaartje. Zij zijn nu aangeduid als twee zoekgebieden maar in feite zou dat zoekgebied A1 en A2 moeten zijn. In totaal zijn er dus maximaal 4 windlocaties te onderzoeken in de MER...

4. Indicatieve opstellingsvarianten: In de alinea's 3.1.3 en 3.1.4 van de NRD wordt aangegeven dat er 4 alternatieven van opstellingen onderzocht worden. Betekent dit ook dat alleen deze 4 alternatieven vergund kunnen worden? Wij uitten hier onze zorg omdat mogelijk een andere, samengestelde variant ook als beste voorkeursalternatief uit de bus zou kunnen komen...

5. Geluid (1): In 3.4.2 wordt aangegeven dat er verschillende geluidcontouren worden berekend. De bandbreedte van de geluidcontouren zou afgestemd kunnen worden met andere onderzoeken zoals in Amsterdam, waar een bandbreedte van 42 tot 70 dB wordt gehanteerd...

6. Geluid (2): Is het mogelijk om ook per alternatief een relatieve beoordeling uit te voeren, waarmee een verband gelegd wordt tussen de geluidseffecten van een alternatief en de betreffende energieopbrengst?...

7. Geluid (3): Kan in het MER het effect van de stille modus/andere mitigatie inzichtelijk gemaakt wordt worden inzicht in aan twee of drie verschillende geluidsniveaus (bijv 43, 45, 47 dB) en met tevens inzicht in de gederfde energieopbrengst?...

8. Gezondheid: In tabel 1 worden alle milieuaspecten die in de MER onderzocht worden benoemd. In de gemeente Amsterdam wordt als extra aspect ook gezondheid meegenomen, via een gezondheidseffectanalyse (GES)...

9. Slagschaduw: bij de analyse van de hoeveelheid slagschaduw wordt een aantal gevoelige objecten binnen de berekende slagschaduwcontouren (uren schaduw per jaar) in kaart gebracht. Kan hier ook gewerkt worden met verschillende contouren, bijvoorbeeld 0, 6 of 10 uren slagschaduw per jaar...?

10. Landschap, natuur en biodiversiteit: De mogelijke impact door de aanleg van toegangswegen is niet genoemd in de landschappelijke impact. Sommige discussies vragen om de aanleg van een tijdelijke toegangsweg via de A1, wat invloed heeft op het aanzicht van het talud...

Volledige tekst Zienswijze

Gevolgen uitspraak Raad van State (30 juni 2021)

De normen uit het *Activiteitenbesluit voor geluid, externe veiligheid en slagschaduw* hebben door een recente uitspraak van RvS nu geen formele status meer.

De uitspraak heeft als gevolg voor vergunningprocedures dat het bevoegd gezag (gemotiveerd) een eigen norm voor deze milieuaspecten kan hanteren (of dat moet worden gewacht op een herziening van het Activiteitenbesluit, mede op basis van een nog door het Rijk uit te voeren planMER daarvoor).

Frontpage 2 november

In dezelfde editie toch ook een moedig bericht - In 2015 lag de CO2 uitstoot van stroomproductie nog ruim boven de 50 megaton. Afgelopen jaar was dit 33 megaton. Verwachtingen voor 2030 zijn onzeker, maar mede door windparken (op zee), verwacht het PBL op dit moment dat de uitstoot dan tot 13 en wellicht tot 8 megaton daalt.

Diemen zou binnen zijn gemeentegrenzen zijn bijdrage aan het terugdringen van de CO2 uitstoot flink kunnen verhogen door het plaatsen van windturbines.

Nieuwe leden meer dan welkom

DiemerWind heeft inmiddels 35 leden maar natuurlijk zoeken wij meer medestanders.

Wij willen dat er lokaal zoveel mogelijk duurzame energie wordt opgewekt en dat de energievoorziening zoveel mogelijk in handen is van lokale inwoners. Duurzame energie is nodig om onze planeet leefbaar te houden en wij vinden dat hinder voor omwonenden en natuur zo beperkt mogelijk moet zijn.

Help ons mee leden te werven zodat wij sterker kunnen staan!

Wanneer elk lid nog dit jaar één ander lid aanbrengt wordt 2023 riant.

Argumenten? Zoeken naar een mogelijkheid voor het oprichten van windturbine(s) doet DW uit idealisme, om opbrengsten uit onze energieopwek aan Diemenaren toe te laten vallen en... uit gevoelde noodzaak.

Update Financiën

Op de inning van achterstallige contributies is door vrijwel alle leden positief gereageerd.

Wie dat nog niet deed ontvang deze maand opnieuw een betaalverzoek.

Begin januari ontvangt iedereen een verzoek voor betaling van de contributies voor 2023.

Vacatures

Wij zijn op zoek naar twee nieuwe medewerkers / vrijwilligers.

Penningmeester

In de ALV van 18 mei kondigde Fred Vos aan eind december zijn functie neer te leggen. Hij blijft op de achtergrond als meewerkend lid nieuw actief in de coöperatie.

DiemerWind is daarom op zoek naar een nieuw bestuur en penningmeester.

Woonachtig in Diemen en uiteraard affiniteit met het doel van onze coöperatieve vereniging zijn gewenst. Daarnaast zijn een redelijke kennis van financiële zaken en verslaglegging voorwaarden voor deze functie.

Sollicities richt je aan het bestuur via info@diemerwind.nl o.v.v. 'Vacature penningmeester'

Copywriter-redacteur

Voor zijn nieuwsbrief en werfacties - wij willen graag groeien! - zoekt DiemerWind iemand met een 'vlot penntje', bij voorkeur met al enige ervaring op dit terrein, die onze 3-koepel redactie komt versterken.

Richt je sollicitaties en voorbeelden van door jou geschreven teksten aan het bestuur via info@diemerwind.nl o.v.v. 'Vacature redacteur'.

Snel thuis in de NRD-tekst met onze samenvatting

Leeswijzer

Opbouw van *De Notitie Reikwijdte en Detailniveau MER*

- Hoofdstuk 1: Aanleiding, onderzoek milieueffecten, gebieden met toekomstvisies, stappen in de m.e.r.-procedure, rolverdeling, participatie;
- Hoofdstuk 2: Het plangebied en de RES-zoekgebieden in Diemen;
- Hoofdstuk 3: Overzicht van het beleid, betrekking hebbend op de ontwikkeling en onderzoeken die worden uitgevoerd in het kader van het plan-m.e.r.;
- Hoofdstuk 4: Het beoordelingskader waarin alle milieuaspecten geanalyseerd en beoordeeld worden in de MER.

- De cijfers achter de tussenkopjes, bijv. (1; 1.1) verwijzen naar de alinea in de volledige NRD.

Aanleiding voor een MER (1; 1.1)

- Waarom is voor oprichten van windturbines een MER verplicht?

Sinds 2019 werkt de gemeente Diemen met partners van de *Regionale Energiestrategie (RES) Noord-Holland Zuid (NHZ)* aan de transitie naar een duurzame energievoorziening. Belangrijke en politiek gevoelige vraag: de zoektocht naar locaties voor windenergie. Diemen stelde met de RES 1.0 op 17 juni 2021 zoekgebieden voor windenergie vast. Dit ging in samenspraak met haar inwoners, bedrijven en andere betrokkenen.

Nog niet besloten is of er daadwerkelijk zoekgebieden worden opgenomen in het omgevingsbeleid van Diemen. Voor een weloverwogen besluit, of - en waar er windturbines op Diemens grondgebied gerealiseerd mogen worden, is het belangrijk de milieueffecten in kaart te brengen via de procedure *milieueffectrapportage (MER)*.

Naast de ondersteuning van besluitvorming vormt het MER de juridische basis voor vervolgtacties: het opnemen van locaties in het omgevingsbeleid en de uiteindelijke vergunningverlening.

Belangrijk is dat resultaten van het MER een rol spelen in het maatschappelijke debat over windenergie in de gemeente Diemen.

- *In de NRD worden de gebruikelijke afkortingen m.e.r. voor milieueffectrapportage (procedure en proces) en MER voor het milieueffectrapport (het product van de m.e.r.) gebruikt.*
- *Omdat nog niet duidelijk is of en hoeveel windturbines mogelijk zijn in de daarvoor aangewezen RES-zoekgebieden binnen Diemen en omdat de juiste kaders nog vastgesteld moeten worden om windturbines mogelijk te maken, is gekozen direct een m.e.r.-procedure te doorlopen en een MER op te stellen.*

1. Onderzoek naar milieueffecten (1.2)

Relatie met toekomstvisies (1.3)

- Afstemming met de buurgemeenten

De zoekgebieden voor wind in de gemeenten Diemen grenzen aan de gemeenten *Amsterdam en Gooise Meren* en liggen in elkaars invloedssfeer. Daarnaast is voor het MER van belang dat in het aangrenzende deel van Amsterdam in de RES 1.0 een zoekgebied voor windenergie is opgenomen.

Communicatie en participatie (1.6)

Tijdens het RES-proces bleek dat er onder de inwoners van Diemen zorgen zijn over de mogelijke plaatsing van windturbines in Diemen. De gemeente neemt deze zorgen dan ook serieus en wil de bewoners van Diemen actief bij het milieuonderzoek te betrekken. Inwoners kunnen een actieve bijdrage geven in de uitvoering van de te onderzoeken alternatieven.

Het MER is een onderzoek om het besluit over mogelijke windlocaties in de gemeente Diemen te motiveren.

Bewonersavonden en rondetafelgesprekken

Met drie bewonersavonden en drie rondetafelgesprekken vooraf, halverwege en bij vaststelling van het MER wordt de informatieverzorging en betrokkenheid van belanghebbenden geborgd (Tabel 1).

2. De zoekgebieden en plangebied (2.1, 2.2)

Affande beoogde zoeklocaties voor wind in Diemen liggen in het oostelijke deel van de gemeente, op afstand van de woonkern Diemen en op afstand van andere bestaande en te ontwikkelen woonkernen.

Begin 2022 maakte het College op basis van nader onderzoek en de Omgevingsvisie Diemen 2040 nieuwe keuzes. Enkele zoekgebieden zijn verkleind. Ook verdwenen de zoekgebieden langs de A9 in het Diemerbos volledig. Er resteren nog vijf (kleinere) zoekgebieden, (figuur 2, zie de afbeelding in onze zienswijze, hierboven). Deze zoekgebieden zullen in het MER worden onderzocht.

Plangebied

Het plangebied voor dit MER beslaat de zoekgebieden die reesteren na de besluitvorming binnen Diemen over de zoekgebieden uit RES 1.0. Dit zijn de gebieden zoals zichtbaar in figuur 2.

Onderzoekgebied

Het onderzoekgebied is groter dan het plangebied. De milieueffecten houden zich niet aan de rigide grenzen van de RES-zoekgebieden. Zo kunnen slagschaduw, geluidhinder of horizonvervuiling tot een grotere afstand van de zoekgebieden een effect hebben. Daarom ligt het onderzoekgebied deels ook in de gemeenten Amsterdam en Gooise Meren.

Huidige situatie (2.3)

In de huidige situatie liggen de zoekgebieden in relatief onbewoond gebied. De kern Diemen ligt op afstand. De zoekgebieden liggen belangrijke infrastructuurlijnen: rondom de A1 en A9 en langs het Amsterdam-Rijnkanaal. Daarnaast liggen de zoekgebieden ook in zowel het Natuurmetwerk Nederland (NNN) als in delen van het Bijzonder Provinciaal Landschap (BPL).

Referentiesituatie (2.4)

De referentiesituatie is een punt in de toekomst waartegen de milieueffecten worden beoordeeld. Afhankelijk van het type ruimtelijk besluit kan deze referentiesituatie 10 jaar in de toekomst liggen, of nog verder richting 2040 / 2050. Het referentiejaar dat voor de milieuonderzoeken wordt aangehouden is 2040.

3. Proces en onderzoeksmethode (3)

Het Hoofdij: twee fasen en een tussenstap (3.1.1)

Het MER zal uit twee delen bestaan, aangeduid als Deel A en Deel B. Gekoppeld hieraan is ook de fasering in de aanpak: in de eerste fase wordt deel A opgesteld.

Eerste fase: opstellen MER Deel A (3.1.2)

MER Deel A zal (buiten de algemene hoofdstukken) bestaan uit de beschrijving en beoordeling van de geschiktheid en gevoeligheden van de zoekgebieden voor windturbines en de kans op milieueffecten. Per zoekgebied wordt aan de hand van het beoordelingskader (zie paragraaf 'Te onderzoeken milieuaspecten') een beschrijving en beoordeling gemaakt.

Tussenstap: ontwikkelen van de alternatieven (3.1.3)

Na afloop van de eerste fase 1, en om de effectbeoordeling in de tweede fase mogelijk te maken, worden alternatieve samengesteld. De locatie-informatie uit deel A wordt gebruikt om in samenspraak met de omgeving en stakeholders stakeholders – zoals buurgemeenten, de RES-regio en de beheerders van de hoofdinfrastructuur en de grondeigenaren - naar verwachting vier alternatieven te ontwikkelen.

Tweede fase: opstellen Deel B (3.1.4)

MER Deel B draait om de effectbeoordeling van meerdere alternatieven. De gemeente Diemen is voornemens om het gesprek met de omgeving aan te gaan: omwonenden, terreinbeheerders, buurgemeenten, e.d. Hiertoe is een communicatie en participatieplan opgesteld (zie paragraaf 1.6 van de de NRD).

Te onderzoeken milieuaspecten (3.2)

- Zoekgebieden, alternatieven en fasering in de MER

In tabel 1 zijn de beoordelingsaspecten voor het MER opgenomen. Het beoordelings-kader is gebaat aan hoe de effecten in het MER in beeld worden gebracht; op basis van welke thema's en criteria, en aan de hand van welke onderzoeksmethoden, informatie of data. Paragraaf 3.4 licht puntsgewijs toe hoe elk thema onderzocht wordt.

[Tabel 2: Gezondheid Beoordelingscriteria voor de MER](#)

Geluid	Windturbinelawaai	Geluidbelasting (dB's) op woningen & woonboten	
		Aantal (ernstig) gehinderden	Kwantitatief
Externe veiligheid	Plaatsgebonden risico	Omvang plaatsgebonden risico	Kwantitatief
	Groepsrisico	Verandering van het groepsrisico	Kwantitatief
Ruimtelijke kwaliteit	Vliegveiligheid	Impact op de vliegveiligheid (radarverstoring)	Kwantitatief
	Landschap	Impact op landschappelijke waarden (o.a. Bijzonder Provinciaal Landschap)	Kwalitatief
	Lichthinder	Hinderbeleving door obstakelverlichting	Kwantitatief
Bodem	Slagschaduw	Hinderbeleving door slagschaduw	Kwantitatief
	Bodemgesteldheid	De impact op de bodemgesteldheid	Kwantitatief
Ecologie	Natura 2000	De impact op Natura 2000-gebieden (stikstof)	Kwantitatief
	Natuurmetwerk Nederland	De impact op Natuurmetwerk Nederland (NNN)	Kwantitatief
	Soortenbescherming	De impact op de instandhouding van beschermde soorten	Kwalitatief
Archeologie en Cultuurhistorie	Archeologie	De impact op archeologisch erfgoed	Kwalitatief
	Cultuurhistorie	De impact op cultureel erfgoed	Kwalitatief
Energie	Opwekpotentie	De opwekpotentie per zoekgebied	Kwantitatief

Aanpak van de onderzoeken (3.4)

Geluid (3.4.2)

De effectbeoordeling voor dit MER wordt als volgt aangepakt:

- geluidberekeningen voor indicatieve opstellingen (de alternatieven), uitgaande van de geluid-emissie van representatieve turbintypes (afmetingen, vermogen, productie);
- literatuurgegevens en ervaringen elders voor het berekenen van de kans op hinder;
- cumulatief van windturbinegeluid met andere geluidbronnen in het gebied (weg, spoor, luchtvaart, industrie);
- kwalitatieve beschouwing over laagfrequent geluid.

De aanpak bouwt voort op de aanpak die elders al wordt toegepast en staat los van woning.

Aanpak kans op geluidhinder

De geluidbelasting door windturbines en de eventuele hinder die daardoor bij woningen kan worden ervaren is afhankelijk van de geluidproductie van de windturbines, de afstand tussen woningen en de turbines, de ligging ten opzichte van de windrichting en de eventuele afscherming of demping van het geluid in het gebied tussen de woning en de windturbine.

Kans op hinder door windturbinegeluid

De kans op hinder (A) en ernstige hinder (HA) door windturbinegeluid kan worden weergegeven op basis van de uit literatuur bekende relatie tussen geluidbelasting door windturbines en het aandeel van de blootgestelden dat daarvan hinder of ernstige hinder ervaart.

Het MER gebruikt hiervoor de rapportage 'Hinder door geluid van windturbines' (Janssen, et al., 2008). Dit is de meest actuele informatie over de dosis-effectrelatie. https://www.tno.nl/media/2187/hinder_door_geluid_van_windturbines.pdf;

Laagfrequent geluid en mogelijke effecten op de gezondheid

In het MER wordt een overweging opgenomen over mogelijke effecten door laagfrequent geluid. Het MER gebruikt de actuele en beschikbare informatie over de kans op hinderbeleving door geluid - met als onderdeel daarvan laagfrequent geluid - en daaraan zo mogelijk gerelateerd de relatie met gezondheid.

Daarbij gaat het o.a. om de literatuur waar in de voorgaande paragraaf al naar werd verwezen. In de periode van het opstellen van het MER wordt bijgehouden of nieuwe, relevante onderzoeken beschikbaar komen.

Slagschaduw en schittering (3.4.3)

Voor het bepalen van slagschaduw geeft het MER met behulp van GIS (Geografisch Informatie Systeem waarin diverse informatielagen over elkaar worden gelegd. Met GIS-technieken kunnen ruimtelijke gegevens worden gegenereerd, gevisualiseerd, bewerkt en geanalyseerd) en het specifieke slagschaduwpatroon een kwantitatieve benadering van het aandeel inwoners door slagschaduw.

Ook wordt gebruik gemaakt van gegevens uit het Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG). Deze bevat gemeentelijke basisgegevens van alle adressen en gebouwen in een gemeente en van de alternatieve opstellingen.

Voor lichtschittering geld eveneens dat geen informatie beschikbaar is over dosis-effectrelaties. Om over dit onderwerp hanteerbaar te maken in de effectbeoordeling wordt in beeld gebracht vanuit welke woningen er een direct zicht op de windturbines kan zijn.

Landschap (3.4.4)

Dit onderdeel wordt onderzocht in deel B van het MER. De aanpak van de effectbeoordeling landschap bestaat uit:

A) een analyse van het bestaande landschap en de waarde en status daarvan in provinciaal, regionaal en lokaal beleid;

B) het genereren van mogelijke landschappelijke / visueel-ruimtelijke uitgangspunten voor mogelijke opstellingsvarianten - de alternatieven - en

C) het maken van een beoordeling van de landschapseffecten van de alternatieven.

Geïnteresseerd geraakt of nog vragen? Lees de [volledige](#)